

skab i eet Sprog, end det, der nu kræves i to Sprog til Præliminærexamen, med andre Ord, om man ikke i Stedet for at lade dem tage den almindelige Forberedelsesexamen med to Sprog, skulde lade dem faae en fylligere Uddannelse i eet Sprog, enten det nu er Tydsk eller Engelsk; thi jeg tror, det vilde have større Betydning for Lærerens aandelige Udvikling, om han saadan fik et mere indgaaende Kjenndskab til et enkelt Sprog end det rent begynde Kjenndskab, som kræves ved Præliminærexamen. Derom kan der tvivles. Jeg tør ikke udtale mig med afgjort Bestemthed heller paa dette Punkt. Af hvad jeg nu har sagt, vil det følge, at jeg ogsaa har nogen Betænkelighed ved uden Videre at gjøre den almindelige Forberedelsesexamen til Forberedelse for Seminaristexamen; thi skulle de vordende Lærere nøies med eet Sprog i Stedet for to, blev det jo ikke Præliminærexamen, de fik.

Men jeg har tillige paa det Punkt Betænkelighed af en anden Bestaaffenhed. Det er jo en almindelig bekjendt Sag, at vi i de senere Aar have her i Landet haft en overvættens stor Tilgang af Studenter til Universitetet, en saa stor Tilgang, at jeg tror, at de, der kjender Forholdene ret, eller i alt Fald de Fleste af dem, ere enige om ikke at betragte det som en Lykke, men som et meget betænkeligt Fænomen. Forholdet er jo af den Bestaaffenhed, at vi nu hvert Aar faae en Tilgang til Universitetet, som er over dobbelt saa stor, som den Tilgang man tidligere ansaa for nødvendig. Og naar man spørger om, hvad det da er, der har givet Anledning til denne forøgede Tilgang af Studenter til Universitetet, er der forskjellige Momenter, som der komme i Betragtning. Selvfølgelig maa man tage Hensyn foruden til hele den aandelige Bevægelse i vort Folk, ogsaa til de andre Foranstaltninger, som have medvirket til den Understøttelse, som er blevet uddelt til dem, der forberede sig til Studenterexamen, men dernæst ogsaa til det — lad mig kalde det — Kompensations-system, man har indført med Hensyn til de forskjellige Forberedelsesexaminer, nemlig dette at naar man ved en Examen har underkastet sig Prøve i et Sprog, kan man faae den til at gjælde ved en anden Examen. Jeg veed ikke, om det er Noget, der findes andet Steds end hos os. For nogle Aar siden udtalte den daværende Kontorchef i Kultusministeriets 2den Afdeling for mig, at der, saa vidt han vidste, ikke var noget andet Land, hvor dette System var indført; men jeg tør ikke udtale dette med sikker Bestemthed. I alt Fald tror jeg nok, det er rigtig, at Sammenhængen med at Systemet har udvirket

sig hos os, er den, at det i sin Tid blev indført ved Afgangsexamen til den militære Højskole, hvor man kunde oversføre sine Karakterer i enkelte Fag fra Studenterexamen. Nu er det jo saadan, at man kan oversføre sine Karakterer næsten fra enhver Forberedelsesexamen til en anden Forberedelsesexamen, man ønskede at tage. Dette tror jeg, har bidraget meget betydeligt til det vordende Antal Studenter, idet det nemlig er saaledes, at man kan begynde med at tage Forberedelsesexamen og saa tage Karakterer med derfra over f. Ex. til Skolelærerexamen, ligesom ogsaa Karakterer fra Skolelærerexamen til Studenterexamen, man kan tage Karakterer fra Afgangsexamen til de militære Undervisningsanstalter over til Afgangsexamen til Universitetet osv. Jeg vil nu ikke polemisere mod denne Ordning, jeg indrømmer fuldtud, at den i væsentlig Henseende har store Fortrin, store Vættelser, men det er et Spørgsmaal om man ikke skal være lidt betænkelig med at gaa videre paa den Vej, som man er kommen ind paa. Saaledes vil jeg med Hensyn til det foreliggende Lovforslag gjøre opmærksom paa, at vi jo ved Universitetet, og særlig ved det Fakultet, som jeg i nogen Tid har haft den Ære at være Medlem af, har haft en stærk Tilgang af Seminarister, der ere blevne Studenter. Det er mig en Glæde at udtale, at mellem de forhenværende Seminarister, der ere blevne Theologer, kan jeg nævne særlig dygtige Folk, Folk, vi have haft stor Glæde af at have haft ved Universitetet, men desværre maa jeg ved Siden deraf sige, at man ogsaa har haft adskillige, ja, ikke saa Exemplar paa Folk, for hvem det har været en Ulykke, at de ere gaaede den Vej, hvis Liv er blevet forstyrret, idet de ikke have været i Stand til at gennemføre, hvad de have taget fat paa. Jeg kan derfor ikke Andet end have adskillig Betænkelighed ved den her foreslaaede Ordning, efter hvilken første Del af Skolelærerexamen skal være den almindelige Forberedelsesexamen, thi den almindelige Forberedelsesexamen er jo med en eller to Tillægsprøver tillige første Del af Studenterexamen, og Forholdet vil da blive det, at Enhver, der læser til Skolelærerexamen, vil, naar han har læst de to første Aar og har underkastet sig den almindelige Forberedelsesexamen, vide, at han saa tillige har den første Begyndelse til Studenterexamen, og saa er der den store Fristelse for ham til at forlade den begyndte Vej og gaa over til at blive Student. Jeg mener nu, at det, der her ligger i Lovforslaget, er Noget, der skal tages under Overbetæelse. Paa den ene Side vil jeg saaledes